

Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och
transporträtt
Kanslirådet Carl Josefsson

Vår referens: Bonnriktinjerna/2004

Er referens: Ju2004/6016/L3

Stockholm 2004-08-26

Ang. EG:s genomförande av "Bonnriktlinjerna" om tillträde till genetiska resurser och fördelning av nytta i enlighet med konventionen om biologisk mångfald.

Svenska Industriens Patentingenjörers Förening (SIPF) har tagit del av en remiss från Justitiedepartementet. Denna remiss avser Meddelandet från Europeiska Gemenskapernas Kommission till Europaparlamentet och Rådet angående EG:s genomförande av "Bonnriktlinjerna" om tillträde till genetiska resurser och fördelning av nytta i enlighet med konventionen om biologisk mångfald, av den 23.12.2003. SIPF anser att denna fråga är av stor betydelse för patentsystemets framtida utveckling och vill härmed framföra följande synpunkter.

Enligt ovannämnda remiss anser Kommissionen att EG och dess medlemsstater bör överväga att inom ramen för EG-lagstiftningen utforma ett självständigt krav på att patentansökningar skall avslöja de genetiska resursernas ursprung. Syftet med ett sådant krav är att säkerställa efterlevnad av regler om tillträde till genetiska resurser samt fördelning av eventuella vinster från uppfinningar som är baserade på dylika resurser. Ett sätt att uppnå efterlevnad av dessa regler skulle vara att inom ramen för patentsystemet införa obligatorisk ursprungsangivelse.

Patentsystemet har emellertid inte hittills använts i sådana syften. Regler för ursprungsangivelse är därför något principiellt nytt i detta sammanhang. En risk med Kommissionens förslag är att det framledes kommer att resas krav på att i patentansökningar lämna ytterligare uppgifter med anknytning till regelverk utanför patenträtten.

Grundtanken med patentsystemet är en ensamrätt under en begränsad tid i utbyte mot att uppfinningen publiceras på sådant sätt att den kan reproduceras av fackmannen inom området. Patentsystemet är således både till nytta för patentansökande företag och för samhället som helhet. Kostnaderna för patent är emellertid alltför höga för många företag. Att införa krav på ursprungsangivelser skulle innebära förhöjda kostnader för sökanden. Hanteringen av dessa frågor skulle dessutom vara såväl tidskrävande som arbetskrävande samt förutsätta omfattande utbildning av personal på de granskande myndigheterna. Det ligger för övrigt både i patentsökandens intresse och i allmänhetens intresse att patentärendena färdigbehandlas under kortast möjliga tid.

SIPF anser således att det är principiellt fel att införa krav på ursprungsangivelser i patentansökningar.

SVENSKA INDUSTRIENS PATENTINGENJÖRERS FÖRENING
ASSOCIATION OF PATENT ATTORNEYS IN SWEDISH INDUSTRY

Kommissionen föreslår vidare införandet av ursprungsangivelse som ett formellt krav för patenterbarhet. Detta skulle antingen kunna innebära att ansökan inte prövas förrän de aktuella uppgifterna lämnats eller också att brister avseende ursprungsangivelser skulle leda till patentets ogiltighet. Det senare alternativet ter sig emellertid orimligt, såtillvida att sådana brister kan ligga utanför den patentsökandens kontroll. Om endast uppsåtliga felaktigheter skulle leda till ogiltighet skulle detta öppna för dyra och komplicerade processer.

Om krav på ursprungsangivelser ändå skulle införas måste följande tre kriterier vara uppfyllda

- kravet måste enkelt kunna uppfyllas av den patentsökande,
- kravet måste vara enkelt att kontrollera för den granskande myndigheten, och
- kraven får inte skapa kvardröjande osäkerhet om rättighetens bestånd.

Eventuella sanktioner bör istället ligga utanför patenträtten, såsom i form av en avgift vid utebliven eller felaktig uppgift.

SIPF anser således även att det är principiellt fel att alla brister avseende ursprungsangivelser skulle leda till patentets ogiltighet.

Kommissionen diskuterar slutligen möjligheten att införa krav på att patentmyndigheterna gör en anmälan till clearingmekanismen inom konventionen för biologisk mångfald (CBD). Detta förslag skulle innebära att patentmyndigheterna nödgas sprida uppgifter i patentansökningar till andra parter. Det skall framhållas att patentansökan omfattas av sekretess fram till 18-månaderspubliceringen. SIPF anser det angeläget att respektera sekretessreglerna för att inte riskera otillbörlig spridning av de känsliga uppgifterna i en patentansökan.

Detta yttrande har behandlats i SIPFs styrelse och arbetsutskott för patentfrågor.

För arbetsutskottet

Magnus Conradi